

Almere, 10 april 2025
Stadhuisplein 1

Rapport Raadsenquête Floriade **Het project dat niet tot bloei kwam**

De Onderzoekscommissie Raadsenquête Floriade bood de gemeenteraad van Almere op donderdagavond 10 april 2025 tijdens de plenaire raadsvergadering het eindrapport ‘Rapport Raadsenquête Floriade Het project dat niet tot bloei kwam’ aan. Het volledige rapport vindt u als bijlage bij de agenda van de plenaire raadsvergadering van donderdag 10 april.

In dit persbericht krijgt u een voorproefje uit het rapport.

In de raadsenquête werden de volgende onderzoeksthema's gehanteerd: uitvoering, samenwerking, financiën en bestuurlijk proces.

- Het thema uitvoering gaat over de scope, ambities en doelstellingen voor de Floriade en over de sturing op resultaten en planning.
- Het thema samenwerking gaat over de interne samenwerking binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente, de samenwerking tussen de gemeente en de door de gemeente opgerichte Floriade BV, en de samenwerking met overige partners zoals andere overheden, de projectontwikkelaar Weerwater CV en het bedrijfsleven.
- Het thema financiën gaat over de kosten, de financiële verwachtingen en de omgang met risico's.
- Het thema bestuurlijk proces gaat over het handelen van het college en de raad en over het samenspel tussen college en raad.

Bevindingen en conclusies uit het rapport Raadsenquête Floriade

De commissie merkt op dat er uiteindelijk in 2022 in Almere een Floriade plaatsvond waar de bezoekers plezier aan beleefden. Dat bleek uit de positieve bezoekerswaardering. Gezien alle obstakels gedurende het proces, kan het een prestatie worden genoemd dat de Floriade op tijd open kon. Hieraan is door vele betrokkenen en vele vrijwilligers hard gewerkt. Dit neemt niet weg dat op een groot aantal gebieden het project Floriade niet goed is verlopen.

- *Ten aanzien van de uitvoering*

De combinatie van de bouw van een woonwijk én de organisatie van een wereldduinbouwtentoonstelling was te complex. Zeker toen besloten werd om te beginnen met het ontwikkelen van de woonwijk

voordat het evenement plaats had gevonden. De gemeente heeft de complexiteit van de combinatie onderschat en is te lang optimistisch geweest dat dit een succes kon worden.

De gemeente heeft ambities en doelen onvoldoende concreet gemaakt. Het is niet gelukt eenduidige doelen te formuleren waar alle betrokken partijen zich achter schaalden. De doelen zijn in de loop van de tijd ook onvoldoende bijgesteld aan de actuele ontwikkelingen. De planning was te optimistisch. Dit was mede een gevolg van de onderschatting van de complexiteit.

- *Ten aanzien van de samenwerking*

De interne organisatie van de gemeente kwam te langzaam op gang. Er werd een toegewijde projectorganisatie in het leven geroepen, maar achteraf gezien gebeurde dit te laat. De afstemming tussen projectorganisatie en lijnorganisatie verliep op een aantal momenten stroef.

De gemeente richtte een Floriade BV op om de organisatie van het evenement 'op armlengte afstand' van de gemeente plaats te laten vinden, maar dat is grotendeels mislukt. Het oprichten van een BV heeft niet aantoonbaar tot een meer bedrijfsmatige en slagvaardige aanpak geleid. Ook lukte het niet om andere risicodragende partners te vinden voor de Floriade BV. Als gevolg hiervan heeft de gemeente alle financiële risico's gelopen.

De gemeente maakte gebruik van een aanbestedingsprocedure voor de aanleg van het Floriadeterrein en ontwikkeling van de woonwijk, die achteraf gezien als mislukt beschouwd kan worden. De aanbestedingsvorm, waar de gemeente weinig ervaring mee had, bleek niet passend bij een project met een harde deadline en leidde tot een grote afhankelijkheid van de gemeente van Weerwater CV.

De combinatie van een Floriade BV op afstand, verantwoordelijk voor de organisatie van het evenement, met een andere partij op afstand die na een aanbesteding verantwoordelijk was voor de aanleg van het Floriadeterrein en de woonwijk, is te complex gebleken. De gemeente in kwam in een ongemakkelijke positie tussen de uiteenlopende belangen van de Floriade BV en Weerwater CV.

Het vinden van sponsors mislukte en de samenwerking met andere overheden verliep stroef. Dat er geen sponsors gevonden werden is deels te wijten aan externe factoren. De stroeve samenwerking met andere overheden ontstond doordat de gemeente onvoldoende de balans vond tussen de eigen (financiële) belangen en de belangen (beleidsdoelstellingen) van deze partners.

- *Ten aanzien van de financiën*

De Floriade heeft de gemeente € 128,9 miljoen gekost, veel meer dan oorspronkelijk begroot (€ 10 miljoen plus risicoreservering van € 7 miljoen). Dit kan deels verklaard worden door externe factoren zoals de coronapandemie en veranderende marktomstandigheden, maar had grotendeels te maken met te complexe processen die in tien jaar tijd niet goed zijn gegaan en met onderschatting van kosten en overschatting van inkomsten. De grootste afwijkingen zijn behaald als gevolg van: 1) lagere opbrengsten uit kaartverkoop, 2) hogere organisatiekosten, 3) hogere kosten voor terreininrichting, 4) lagere opbrengsten uit sponsoring, 5) lagere inkomsten van derden/subsidies, en 6) hogere kosten verbonden aan parkeren/mobiliteit en geluidsmaatregelen.

Het bedrag van € 128,9 miljoen is aanzienlijk hoger dan het bedrag dat het college in de eindafrekening gerapporteerd heeft als totale kosten voor de Floriade. Het college past in deze eindafrekening een correctie toe voor 'kosten woonwijk'. De commissie beoordeelt dit als onterecht omdat hiermee wordt afgeweken van de besluitvorming over de begrotingen voor het evenement en de woonwijk in de raad (in 2018). Over bepaalde uitgaven die na de Floriade ten goede komen aan Almere kan wel beargumenteerd worden dat deze betrekking hebben op de woonwijk en niet op het evenement, maar niet zonder voorafgaande besluitvorming in de raad. Dit zou bovendien niet alleen een analyse vragen van kosten in de begroting voor het evenement die die zijn toe te rekenen aan de woonwijk, maar ook van (extra) kosten in de begroting voor de woonwijk die zijn toe te rekenen aan het evenement.

Het college is in veel gevallen zeer lange tijd uitgegaan van weinig realistische financiële verwachtingen en had meer aandacht moeten besteden aan veranderende omstandigheden en kritische noten van buiten. Ook de raad had hier scherper op moeten zijn.

- *Ten aanzien van het bestuurlijk proces*

In het proces tussen het college en de raad hebben de Procedure Volgen Grote Projecten en andere lessen uit de Raadsenquête Omniworld bij de Floriade onvoldoende houvast gegeven. Deze procedure is bovendien onvoldoende gevolgd.

Daarnaast zijn er in het proces geen duidelijke go/no-go-momenten ingebouwd voor de raad en was het bij verschillende besluiten voor de raad onduidelijk wat de alternatieven zouden zijn. Kritische geluiden vanuit de ambtelijke organisatie bereikten de raad niet. Het college heeft de raad op twee momenten (uitbrengen Bidbook en scopebesluit) niet bijtijds in de gelegenheid gesteld een (kaderstellend) besluit te nemen.

Het college heeft de raad op verschillende specifieke momenten onvoldoende geïnformeerd om zijn rol goed te kunnen vervullen. De informatievoorziening door het college aan de raad is op verschillende momenten en bij verschillende onderwerpen ondermaats geweest.

De raad is op diverse momenten onvoldoende kritisch geweest over zaken die het college voorlegde en heeft in het algemeen veel op details gestuurd. De raad heeft weinig opvolging gegeven aan alle adviezen en kritische reflecties die zij aangedragen kreeg. De volggroep vanuit de raad (Volggroep Floriade) had toegevoegde waarde vanwege hun bijdrage aan deze adviezen en kritische reflecties.

Zowel het negatieve sentiment in de raad als in de media heeft bijgedragen aan het slechte resultaat van de Floriade.

Aanbevelingen

Ook in de toekomst krijgt de gemeente te maken met financieel ingrijpende gemeentelijke projecten. Het is belangrijk om van de Floriade te leren. In de rapportage zijn voor elk thema vele leerpunten opgenomen. Op basis van deze leerpunten komt de commissie tot de volgende aanbevelingen:

- Stel een Regeling Grote Projecten Almere op waarin leerpunten van de Floriade samenkomen voor de thema's uitvoering, samenwerking, financiën en bestuurlijk proces;
- Investeer bij grote projecten in een goede projectbeheersing. Hierbij gaat het onder meer om projectramingen, risicoreserveringen en projectinformatie;
- Verbeter het samenspel in de raad zodat ieder raadslid diens kaderstellende en controlerende rol goed en veilig kan vervullen. Hierbij dient nader te worden gereflecteerd op de rol van de raad bij het Floriade project.

Persbijeenkomst op 11 april

De commissie beantwoordt eventuele vragen over het rapport tijdens een persbijeenkomst op vrijdag 11 april om 15:00 uur in het stadhuis Almere. Meld u aan vrijdag vóór 12.00 uur door een mail te sturen naar Manou Beijne op mbeijne@almere.nl.

Debat op 22 mei

- Op 8 mei - na het reces - volgt tijdens de Politieke Markt een toelichting aan de raadsleden.
- Het college van burgemeester en wethouders bestudeert het rapport en de bevindingen en aanbevelingen zorgvuldig. Zij komen op 13 mei met een bestuurlijk reactie.

- Op 22 mei vindt een politieke bespreking plaats over de bevindingen en aanbevelingen van de commissie tijdens de raadsvergadering. Houd almere.notubiz.nl in de gaten!
-